

Overweging bij Thomas evangelie - Logion 37

De leerlingen vragen aan Jezus: 'Wanneer zul je zichtbaar zijn voor ons'. 'Wanneer zullen wij je zien'? Ze zijn ervan overtuigd dat Jezus de Messias is die in het Oude Testament aan het Joodse volk werd beloofd. Wanneer gaat hij nu die rol eindelijk eens openlijk op zich nemen, willen ze weten. Maar Jezus, die de vraag natuurlijk heel goed begrijpt, geeft een verrassend antwoord, dat geheel buiten de verwachtingen van zijn leerlingen valt. Wil je me zien in mijn ware gedaante? Dan moet je eerst zelf veranderen.

Dat kan niemand anders voor je doen en deze weg moet je als individu zelf afleggen.

Jezus beschrijft in dit logion wat deze weg inhoudt. Dat punt van overgave. Hij beschrijft het als een heel proces. Dat zal gebeuren op het moment dat je 1) je kleren aflegt, 2) dit doet zonder schaamte, 3) deze kleding opneemt en 4) deze kleding onder je voeten legt zoals kleine kinderen en 5) deze vertrappt.

Je kleren afleggen betekent je te tonen zoals je bent. Niet langer een bepaald imago ophouden, maar eerlijk en open zijn over wie je bent en wat je voelt. Zodat er geen verschil meer is tussen je binnenwereld en datgene wat de buitenwereld van je ziet en kent.

Dat betekent dus niet alleen die vrolijke succesvolle sterke kanten tonen, maar ook je kwetsbaarheid, je afkeer, je trots, je angsten.

Maar dit is nog niet alles. Want de volgende stap is om dit te kunnen doen zonder schaamte.

Dit maakt het tot een extra uitdaging! Om zonder schaamte jezelf te tonen vraagt een geheel andere blikrichting. Namelijk dat wat er in je leeft niet lelijk, stom, ongewenst is, maar zonder meer de moeite waard om te tonen. Het vraagt dus om je oordeel en afkeuring los te laten over (bepaalde aspecten van) jezelf. En dat is niet makkelijk.

Want we hebben niet voor niets ooit die kleren, die beschermlaag aangetrokken.

Ergens is er een idee ontstaan dat bepaalde aspecten van onszelf verborgen moesten worden, omdat ze ongewenst, waardeloos, slecht, of niet de bedoeling waren. Zonder schaamte je kleren afleggen betekent dat je alle ervaringen en eigenschappen van het leven en jezelf omvat en omarmt en eert en er totaal vrij in bent. De angst dat anderen je zien zoals je bent verdwijnt, je schaamt je er namelijk niet langer voor, maar ziet ze als deel van het mens-zijn. Het is niet zo dat je dit dan maar moet uitleven, het is alleen zo dat je deze ervaringen en eigenschappen niet langer onderdrukt of ontkent en daardoor een imago in stand houdt richting de buitenwereld.

En hoe vaak kijken wij niet naar ons zelf door een gekleurde bril. Hoe wij denken dat een ander ons ziet. Ontmasker dit oordeel, trek al die draden eruit die het verleden je aanreikte om dit beeld te weven. Als jongste van een groot gezin werd mij natuurlijk vaak gezegd mijn mond te houden, er werd dan grappend gezegd: spuit 11 geeft ook weer modder, dit beeld heeft zich in mij genesteld. Ik weet dat het niet meer klopt maar in sommige omstandigheden komt dit toch weer boven, dan denk ik, laat ik maar niets zeggen, wat zullen anderen wel niet denken, zo denken ze misschien dat

ik het beter weet, en voor je het weet slaat je hoofd op hol en ben je ver verwijderd van je kern, van wie je werkelijk bent.

Met elk kledingstuk wat je zonder schaamte aflegt zal je je vrijer voelen en zal er meer energie tot je beschikking komen. Immers, het ophouden van dat omhulsel van sociale controle, van opgedrongen cultuur, die jas van oordelen die ons voortdurend door anderen en onszelf wordt aangemeten dat kost bakken met energie. En het logion gaat nog verder. Je kleren onder je voeten leggen en ze vertrappen zoals kleine kinderen dat doen, met speelsheid, zonder bijbedoelingen. Dat betekent dat ze niet meer gedragen kunnen worden. Ook niet als het lastig wordt, het je beter uitkomt. De verleiding weerstaan om ze toch nog even aan te trekken als het je zo uitkomt. Het is vanuit diep vertrouwen dat je kwetsbaar bent en dat kleren daar niet tegen helpen.

Wat er dan met je gebeurt, is niet gering. Jezus, zegt dat je Hem zult zien, en zelf een zoon/dochter van de levende zult worden.

Je kunt dus worden als Adam en Eva nadat die van de boom van kennis van goed en kwaad hadden gegeten, maar dan zonder schaamte! Dat betekent dat je de bron van het bestaan zult aanschouwen, dat je zult staan in die oer-stroom die alles draagt en voedt. Zo dichtbij is bevrijding, en tegelijkertijd zo ver weg. Want wie kan zijn kleren, zijn levenslange conditionering, zijn complexe verleden, zomaar afleggen? Niemand kan dat zo ineens, maar je weet waar je met volharding aan te werken hebt.

Je weet dat je met al je aandacht die kleren steeds aan een nauwkeurig onderzoek moet blijven onderwerpen.

Dat vraagt grote inspanning en grote moed, want je weet niet wat er onder die kleren vandaan komt. Jezus, zegt daarover, wees niet bang, wees niet bevreesd, de angst zal verdwenen zijn als je als kleine kinderen over je verleden over alles wat je geleerd is, durft heen te lopen. Geen oordelen meer, dit is wie je bent!

Moge het zo zijn

Ans Ponger

23 september 2018